

ται ἡ οἱ ἀρχοντες, ἀλλὰ καὶ αὐτοι οἱ αὐτοκράτορες, οἱ πατέρες τοῦ λαοῦ
οὗτω μετεχειρίζονται οὐ μόνον τοὺς διούλους, ἀλλὰ καὶ πάγκης ἀνθρώπουν.
Κέμμισδος ὁ ἔξωλέστετος αὐτοκράτωρ συγχάζει τὸ σκέλος τοῦ ἀνθρώπου,
διὸ κατὰ πρῶτον ἀπήντα καθ' ὅδὸν ἡ ἐξέσσαλης τὸν ὄφθαλμὸν αὐτοῦ.
Ἀντῆμοισε δὲ τοὺς οὗτω πάραχοντας διὰ χρυσοῦ νομίμωτος! Ἐπὶ τῶν δει-
πνῶν αὐτοῦ διατεκτόνης αὐτοκράτωρ οὗτος ἦτο θηριωδέστετος. Διέταξε ποτε νὰ φέ-
ρωσι δύο ἀνθρώπους γρυποὺς, οὓς γυμνώσας περιέχυσεν αὐτοὺς βράζοντας ζω-
μὸν σινάπεως. Οἱ παριπτάντες ἔγέλων ἀσθεστον γέλωτα!

(Ἔπειται τὸ τέλος.)

ΤΟ ΔΗΛΙΟΝ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ *

ΙΤΟΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΔΘΟΥ ΚΑΙ ΚΑΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΟΙΚΙΛΩΝ ΤΟΥΤΟΥ ΣΥΝΟΝΤΙΩΝ
ΘΕΩΡΟΥΜΕΝΟΝ ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΩΣ, ΟΠΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΑΝΩΝ ΩΣ ΑΚΡΟΥ ΔΙΔΘΟΥ ΕΙΤΕ ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑΣ

«Ἐν τῷ ἀγαθῷ πολλοῖς ὀνόμασι καλούμενον, διὸ μὲν γάρ φρόνκειν, ὅτε
δέ θεὸν ὅτε δὲ νοῦν καὶ τὸ λοιπόν» εἶπεν ὁ Βόκλείδης ὁ Μεγαρικός¹. Καὶ
ταῦτα μὲν φιλοσοφικῶς ὡς ἀποβλέποντα τὴν θεωρίαν περὶ τοῦ "Ἄκρου ἀγα-
θοῦ. Οὕτως δέ καὶ ἡμεῖς λέγομεν, Μίκρενας τὸ ιδέας τοῦ ἀγαθοῦ, τολμὴ ἐκ-
φράζεται διὰ πολλῆς ποικιλίας τῶν συνανυμμένων αὐτοῦ, καίτινες ἐτυμολογικῶς
καταντῶσιν εἰς παρομοίου δήλωσιν τῶν ἐννοιῶν.

α' Ἀρχόμεθα νῦν ἀπὸ αὐτοῦ τούτου τοῦ ἀγαθοῦ. Τὸ ἀγαθὸν πόθεν ω-
τάγεται καὶ τί σημαίνει; Ἀπὸ τοῦ ἐπιτατικοῦ ἀγανάκτησεν τὸ ἀγαθοκαὶ δ-
έστι ἀγανάκτησεν πολλοῦ ποιοῦματι, ἔτι δὲ καὶ τὸ ἀγαθὸν καθό δέγαστον. Άπὸ
τοῦ αὐτοῦ ἀγακτησεν τὸ ἀγαθοκαὶ τὸ ἀγέλλομενος συνανυμμως ἔχοντας πρὸς
τὸ ἀγαθοκαὶ. Τὸ ἀγαθὸν οὖν εἶναι τὸ ἥμεν ἀγαθητὸν καὶ τὸ ἥμεν ἀγέλλων.
Ἐρχομένη εἰς τὰς λαϊκας.

β' Ὁ τι ἀγέμενος ἡ ἀγαπῶμεν καὶ ἐφ' ᾧ ἀγαλλόμεθα τοῦτο καὶ αἰρόμε-
θα, πούτῳ καὶ ἀρεσκόμεθα. Επομένως ἀπὸ τοῦ αἰρετοῦ ἡ ἀρετα, οὐτε τὸ ἀρέσκω,
ἔχομεν τὸ αἰρετὸν καὶ ἀρεστὸν, τό τε ἀρετιον καὶ ἀριστον παραμοίως, ἀπὸ

ι' Εὔκολον εἶναι γὰρ πατερέσσωμεν καὶ τὰ βασανιστήρια εἰς τὸ διένεκλον ταῦς μάρτυρας οἱ τυ-
ραννοι. Ἐκ τούτης ἐκκλησιαστικής ιστορίας μανθάνομεν διὰ τύχεων διὰ τοις στόματος ζέοντα μό-
λυδον τὴν Εβραϊκὸν ἐντὸς τίθους ζέοντας Ἑλαῖον. Οἱ λεόπατοιος θεόντης διαταγήν τοῦ
αὐτοκράτορος Δοριτανοῦ ἐξελύθη εἰς πίθεον βράζοντος Ἑλαίου, οὐτε διελούσων σῶος καὶ ἀδιλα-
τῆς ἐξωρίσθη εἰς Πάτρου. (Μηχλ. Ιστορ. Κ. Κοντογόνου τομ. Α. σ. 59. Ἐκδ. Α').

* Τὸ παρόν κεφάλαιον ἔξαγεται διὸ ἀνεκδότου πνὸς συγγράμματος ἐκεγραφομένου Σχε-
διάσματος ἐπὶ τῶν ἐτερολογιῶν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης τὸ τε καὶ ἔχεται καὶ συγχρετικῶς
πολλάκις πρὸς τὴν λατινικὴν κτλ. διπλού Κυριακοῦ Λαμπρούλλου.— Καὶ ἔτερη δείγματα ἔξ-
αδημοσίαν ἀλλοτε ἔν τῇ «Πανδιάρᾳ».

1 Διαγεν. Δαερτ. Ἐν βίᾳ Βόκλείδου.

τοῦ φέρω ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ προτιμῶ, κατὰ τὸ λατιν. *prae-fero* ἔχομεν τὸ δέρτερον φέρτιστον, συνωνύμως ἔχοντα πρὸς τὸ ἀρσιον ἄριστον. «Ο,_πι αἴροντεθι καὶ ἐρ· φέρεται μεθι, τούτου καὶ ἐφίεμεθι, διὸ τὸ ἀγαθὸν ἐκλήθη καὶ ἐφετόν. Οὕτω καὶ λατινιστὶ ορτὸ μὲν τὸ αἴροντε, *optimum* δὲ τὸ ἄριστον καθὸ αἴρετὸν καὶ ἐφετόν. Αἱ φιλοσοφικαὶ τῶν Ἀρχαίων παρατηρήσεις φέρουσιν εἰς τὸν αὐτὸν συμπαξισμὸν. Οὕτως δὲ Ἀριστοτέλης «Καὶ ἔστι δὲ τὸ ἀγαθὸν διαντὸν ἔσετον ἐνεκά δὲ αἴρετον»¹. Καὶ ὁ αὐτὸς «Διὸ κακῶς θε- φήναντο τὴν γενεθλίαν οὖ πάντας ἐφίεντκιν»². Καὶ οἱ Στωϊκοὶ «Μᾶν τὸ ἀγαθὸν κερετόν εἶναι»³. Καὶ δὲ Πλωτῖνος «Τὸ δὲ ἀγαθὸν δῆτε πάλαι περὸν εἰς ἐφε- ειν σύμφυτον τῷν ἔσται»⁴.

γ' Καὶ τὸ ἐν συγγένει παραθετικῷ ἀμεινοὶ ὑποθέτει θετικόν τι ἀμερὸν οἷον ἀμέριον καὶ κατὰ μετάθεσιν τῶν φυνηέντων ἀμεινον, ὅπως καὶ ἐλ- λοις παλλοῖς, περὶ τὸν ἀλλαχοῦ. Τοῦτο βεβαίως προέρχεται ἀπὸ ἡγεμονίας τινος οὐδὲ τὸ γρήσις ἀπωλέσθη, ἀλλὰ τὴν δρῶντας ἐν τοῖς (ἴμω) ἴμετρῳ τὸ ἀγαπῶ ἔδι, ἵμερος δὲ ἔρως, κατὰ τὸ λατιν. *amor amor.* Εἰ τοῦ δικαίου καὶ ἴμερος ἐκείνου πρέπει νὸς ἐποτεῖη καὶ ἀμέρω, δικαίου καὶ αἰσιοδώρ. ἀμερέτον τὸ ἀγαπητὸν καὶ ἐφετόν. Ἐπὶ δικρόρων ἀντικειμένων. Ιδίως δὲ πόλεων παρ' Ὁμήρῳ δίδονται τὰ ἐπίθετα ἐφετεῖη, ἡγεμένη (δηλ. ἀγαθέη) τεκνοσύμμαντας τοῖς ἐρασμίσι ἐφεστήσασται συστοιχοῦντας τῷ λατιν. *amoenia, m̄s* καὶ *amoenitas*, τὸ τῶν τρόπων ἐραστικῆς συνάνυψον τῷ amabilitas, ἐκ τούτων καὶ τὸ λατιν. *Amanda* οὖν Ἐρατώ.

δ' Ἀπὸ τοῦ Βούλο-μας, οἰολ. βόλο-μα, λατιν. *volo* θέλω, *vis* θέλσις, *vult* θέλει, *vellere* ἐθέλοιμην, *velle* θέλειν προέρχεται. ἀχρηστον τι βελτὸν ἀλλ' οὐδεὶς κατὰ τοὺς Η-Κρήτας δελτὸν, οὐδεν τὰ κατὰ Βαθυοὺς βέλτι- στον, καθὸ Βούλομενον καὶ ἐθελόμενον καὶ οἷον εἰπεῖν βούλητόν καὶ θελητόν. Ἀπὸ τοῦ βούλοματι τὸ Βούλη καὶ βούλη-σις θέλησις, διπερ διακριτέον ἀπὸ τοῦ βούλη τὴν συνέλευσι, καὶ βούλησις τὴν διάσκεψι, περὶ τὸν ἐκτάσην πραγματεύο- ματι ἀλλαχοῦ. Τούτοις συνέδουσι καὶ τὰ ἀγγλικὰ *to will* τὸ θέλειν; *the will* τὴν θέλησις καὶ *well* τὰ καλὸν καθὸ θελητὸν καὶ ἐφετόν, καὶ τὰ γερμα- νικὰ *zu vollen* τὸ θέλειν βούλεσθαι καὶ *das wohl* τὸ καλὸν καθὸ βούλομε- νον. Ἐκ τούτου εἰκάζομαι διτι καὶ τὸ ἐν ταῖς λατινικαῖς γλῶσσαις *bello* τὸ καλὸν τῇ μορφῇ, τὸ εὔμορφον, γίνεται ἀπὸ τοῦ *volo*, οὐ τὸ ἀποχαρμφ. *vello*, οἰονται *vello*, καθὸ *volutum* θελητὸν ἀλλοι δὲ ἀλλὰ βούλονται περὶ τούτου.

Ἀπὸ τοῦ αἰσιοδώρ. δέλω τὸ θέλω, διεν ἐγένετο τὸ ήδη ρήθεν κατὰ Η- Κρήτας δελτὸν, προέρχεται εἰσέτι καὶ τὸ λατιν. *dele-go* αἴρασθαινον τὸ ἐφίε- μαι, ἀγαπῶ, ήδομαι εἴς οὖ δελισσει καὶ ήδωνται. Προφανῶς οὖν ἐκ τοῦ αὐτοῦ καὶ τὸ παρ'. Ὁμήρῳ κατ' ἀντιμετόθεσιν ἐλμω τὸ ἐφίεμαι, ἐπιθυμῶ κ.τ.λ.

Αἴσι προσφύγεις ἀρτὸς τὸ τέλειον ἀγαθὸν τὸν εὑδαιμονίας ἐκλήθη λατινιστὶ σε-

1) Ρητορ. Α. c. 2 1. — 2) Πλοτ. Νικού. Α. a 2 1. — 3) παρὸς Λαζαρίῳ βιβ. 2 σελ. 908 καὶ Στοῦ. σελ. 126. — 4) Εὐρεαδ. Ε. c. 16.

licitas oīov velicitas, δὲ πρὸ παντὸς ἄλλου θέλομεν, ὑπάτιομένου ἐντρυφαὶ φήμωντος velico ὡς πραιερχομένου ἀπὸ του οἵδη φηθέντος νολο νολο κατὰ τὸ δέλωντος. "Αλλαχ δὲ" φλλῶν ἄλλοι θέλουσιν, παρακεληθήτω τούτοις καὶ τὸ ἐμόν.

ς'. Ἐν τούτοις εἰκάζουμε ὅτι ἀπὸ τῶν αὐτῶν βίζιων προέρχεται καὶ τὸ γερυκόν, g-lück άγγλ. δὲ luckless ή εὐβοήσιμος (Ἐκλιπόντας τοῦ γερυκοῦ καὶ ἐν τῷ γ-λυφάν δημ. δὲ καὶ βλυχόν άγγλ. lascious) καθὸ γ-λυκεῖα καὶ φλεττα, περὶ οὗ λαλήσομεν ἐν τοῖς περιστέρω. Ἰσως ἀπὸ τῶν αὐτῶν βίζιων καὶ τὸ γερυκαναγγλ. zu lichen, to love τὸ ἄγαπεῖν καὶ ἔρειν, die liebe, the love ή έρως ή ἀγάπη· ζωτικός καὶ τὰ zu leben, to live τὸ ζῆν, das leben, the life ή ζωὴ καθὸ λιλακιόμενος καὶ ἀγαπώμενος. Ἐντεῦθεν τὸ περιστακόν zu leben ist zu lieben, to live is to love. Καὶ ἀμοιβαδόν. Ἀλλὰ περὶ τῶν τοιούτων πρινέτων οἱ Γερυκοί. Εἰρήσθω ἐπὶ τέλους ὅτι ἀπὸ τῶν αὐτῶν πηγῶν καὶ παρ-θήμεν δημοτικός ή ὥροκίς γυνὴ ἐκλήθη λιγαρή καθὸ λιλακιόμενη ἔστη καὶ ἔροστή.

1. Ως ἐν τῷ «Φιλολογ. Συλλογ. Κωνσταντινουπόλεως», 1873—ξ. σ. 589.

² Νεολατ.γν. Ἀνάλεκτα σ. Α. σ. 398.

ζ'. Τὸ παρ' Ὁμήρῳ αἰγὶ-λιγὸ πέτρῃ λεγόμενον ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν βράχων,
οἱ σχολιαστὴ εἶπον γοῦν δτὶ ἀπὸ τοῦ λείπω, δπερ καὶ λιπτένω, σηματίνον τὸ
ἀφίημι εἰτε ἀφίεμαι δημοτ.: ἀφίνω, μὲν δηθεν καὶ παρ' αὐτῶν τινας αἰγῶν κα-
ταλιμπανδύενον, ἀφίεμενον, ἀφινδύενον διὰ τὸ λίσιν δύστεκτον. Ἀλλ' οὐ φύσις
τῶν πραγμάτων δεικνύει δλον τὸ ἀντίθετον, δηλαδὴ δτὶ ἀπὸ τοῦ λείπω τὸ
ἀφίεμαι, ἐπιθυμῶ, τὸ δπὸ τῶν αἰγῶν ιδίως λειπόμενον, φιλούμενον, ἀφίεμενον
καὶ οὐχὶ ἀφίεμενον. Περὶ δὲ λαχεις λέξεων οὐχὶ ἔνεκκα κατελείψεως, ἀλλὰς κα-
ταλήψεως, οὐχὶ ἀποχῆς ἀλλὰς κατοχῆς. Εκ τούτων καὶ τὸ δνομεῖς Αἰγαλιψ
ἐπὶ διαφόρων νήσων καὶ ἐσπερινήσων οὐ μόνον θύειαρχηνων, ἀλλὰς καὶ δρακο-
τέρων, οὓς ἐπὶ τὸ πολὺ κατεγραμένων δπὸ εἰτε ἄγριων εἴτε θυέρων αἰγῶν, οὐ-
νεὶ Αἰγαφιλῆς.

η'. Κακῶς νομίζεται καὶ λέγεται δτὶ τὸ λατιν. iūlio προστάττω προέρ-
χεται ἀπὸ τοῦ ius juris ἐν τῇ σηματίᾳ τοῦ δύναμις καὶ δξουσία, ἀλλ' οὐδὲ
ὑποπτεύομαι φέρνως ἀπὸ τοῦ iubeo τὸ βούλεμαι ἀγαπῶ ἀφίεμαι καὶ θέλω
δθεν καὶ δακιστὶ a jubi τὸ ἀγαπῶν· δ γάρ βουλεύεθε τοῦτο καὶ προστάττο-
μεν, δηλαδὴ ἐπὶ τούτου ἀκριβέστερον τὴν βούλησιν ήμεν¹. Ομοίως. Σχολείον
δακιστὶ a posti τὸ ἐπιθυμεῖν, posta η ἐπιθυμία (Ισαος; ἀφ' οὐρίης καὶ τὸ ἐλ-
λην. πόθος καὶ ποθεῖν) ἀλλὰς καὶ postim ὄρισατε προστάτε, δηλαδὴ ἀκριβ-
εστε τὴν ἐπιθυμίαν, τὸν πόθον θύεται. Εντεθεν η ῥήσις sic volo sic iubeo,
ἐπὶ τὸ κομιζότερον ἔδύνκτο εἶναι sic iubeo sic iubeo.

θ'. Βιδούσεν μέχρι τοῦδε δτὶ πάντας τὰ τῷ Ἀγαθῷ συνθνυματά δέρουσι ση-
ματίαν ἀγαπήσεως θελήσεως ἀφέσεως δρέσεως κ.τ.λ. ἀλλὰς τῷ Ἀγαθῷ
συνωνύμετ καὶ τὸ Καλόν. Πόθεν τοῦτο; Ο Πλάτων ἐν τῷ Κριτύλῳ (§ 39)
θέλει δτὶ τὸ καλὸν ἔργηθη, ἀπὸ τοῦ καλεῖν ητοι διαμάζειν τὰ ὅντα· καὶ
ἐπειδὴ τὸ καλεῖν καὶ διαμάζειν εἶναι η ἀριστη τῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐνεργειῶν,
ἐκ τούτου τὸ ἀριστον ἐκλήθη καὶ καλόν. Προστήγγισεν δι θεος Πλάτων, ἀλλ'
οὐκ οὔγγισε. Νομίζω δτὶ, ἐπειδὴ καλοῦντες, δηλαδὴ προσκαλοῦντές τινας
φωνοῦμεν τὸ δνοματικοῦ, ἐκ τούτου ἔγενετο κατὰ μετάληψιν η χρῆσις τοῦ
καλῶ ἀντὶ τοῦ δνοματοθετῶ². Ομοίως καὶ ἀπὸ τοῦ λατιν. clamare τὸ κρά-
ζειν, προέρχεται τὸ ital. chiamare τὸ τε προσκαλεῖν καὶ τὸ δνοματίζειν.

Τὸ Καλόν οὖν, καὶ δτὶ ἀλλῶς εἶπεν τὸ Καλός, ἐκλέθη ἐκ τοῦ δτὶ καλεῖ-
ντας πρὸς ἐσκυτό, ητοι θέλγει, θλησει καὶ κινεῖ. Διὸ καὶ ο ἀριστοτέλης περὶ
τοῦ Ἀκρου ἀγαθοῦ καὶ καλοῦ λέγει «Τὸ δρεκτὸν καὶ νοητὸν κινεῖ οὐ κινού-
μενον . . . κινεῖ δὲ οὐδὲ ἀφίεμενον (Μεταφρ. Ρ. § 7). Ἀλλὰς δυνάμεις εἰ-
πεῖν ἐξ ἀντιθέτου δτὶ καὶ θυεῖς καλοῦμεν πρὸς ἐκαυτούς τὸ Καλόν, τὸ Καλ-

1 Καὶ διέρας ἐναλλαγὰς μεταξὺ τοῦ λατινοῦ τὸν γ εἴτε λατιν. j, δρχ ἐν τῷ κεφ. Δ' γ=λ.
— Ex τούτων λατιν. καὶ iubilo τὸ ἀγαλλωματι καὶ ανφράγοματι καθὸ ἐπιτυχῶν τῶν οὐ-
βούλεματι καὶ ἀφίεματι.

2 Περὶ τοῦ Ἀγαθοῦ καὶ Καλοῦ δρα τὰ ἐκτάδην λεγόμενα ἐν τῷ τῷ Διανοείρῳ τῷ Ἀρεο-
παγίῃ ἀποδιδομένῳ συγγεγράμματι. Περὶ τῶν θείων δνομάτων· δτὶ τὸ Καλόν ἀπὸ τοῦ καλεῖν
καὶ ἀλλὰ πάρπολλα ἐν κεφ. Δ. ἀπαν τὸ § 7 ἔτι δὲ καὶ τὰ 14, 18.

λος, οὐκ εἰναὶ καὶ αλίνη πρὸς ἡμῖνες. Ἀδιέφορον καὶ κακοῦμεν καὶ κακοῦ μεθε ἀμοιβαδόν. Οὕτω κατὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἰδίωμα τὴν κλίνη inclination, ἣν ἔχει τις πρὸς τὸ θεραπευτήν, περὶ τὰ θεῖα λέγομεν καὶ ποτὲ τοσαντὸν ὡς γινομένην παρὰ τοῦ Θεοῦ, εἰς τούτου κατ' ἐπέκτασιν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τοῦ βίου ἐπιτηδευμάτων καὶ ἐπιγγελμάτων. Ομοίων τι παραπομένεται καὶ ἐν τῷ κοσμολογικῷ δρᾶστιν· διὸ Ἡλιος δρᾷ μαζεῖ, θέλγει, ἔλκει τοὺς πλανήτας, οἱ οἱ πλανῆται κλίνουσι πρὸς τὸν Ἡλιον, ἐφίενται αὐτοῖς; Η περὶ τὸν Ἡλιον κίνησις αὐτῶν εἶναι δρός ἀποτέλεσμα ἐπιφροῆς τούτου πρὸς ἔκείνους ἢ καταρρόης ἔκείνων πρὸς τοῦτον; Ἐλέσθε δρός (attraction) ἢ φυτῆς (gravitation); κατὰ δὲ τὰ ἥδη ρυθμέντα κλίσεως ἢ κλίσεως; Η λύσις τούτων οὐ περὶ τούτην.

Πρὸς συμπληρώσιν τούτων παρατηρεῖ διτε τὸ ἐφίεμαι, ἐπιθυμεῖ λέγεται παλιστὶ bramio καὶ brama ἢ ἐπιθυμία. Ιεως ἀπὸ τοῦ ἄλλην δράμω, κινούμενοι καὶ δρῦμῳ πρὸς ἀπόλαυσιν ἀντικεμένους τινάς. Δλλὸς τούτῳ ἀμιλλᾶται τὸ σανταρίτ. brahman εὐχή, δέησις, ικεσίς, & περ ἐφέσσεως καὶ ἐπιθυμίας τινάς σημαντικά. Λέγεται ὁσαύτως καὶ λατινιστὶ desidero· ἀλλὰ περὶ τούτου λαλήσω ἀξιοδιώτερον ἐν τῷ περὶ τῶν δρός τοῦ εἴδω παραγομένων καφλαίῳ.—Ἐπὶ τέλους περὶ τοῦ Κρατίστου λέγω, διπλας ἀπὸ τοῦ ἀγαρ ἐγένετο ἀγαθόν, οὗτως καὶ ἀπὸ τοῦ συνωνύμου αὐτῷ κάρπα, διθν τὸ κράτος γίνεται τὸ καρρών-ος, οὗ τὸ οὐδέτερον καρρόν, διθν τὸν κρεῖτον κράτετον, τὸ δριστον καὶ κάλλιστον.

“Αλλ’ εἰς τὸ συνισταται δρός τούτο τὸ πολλοῖς δρύμαις καλούμενον ἀγαθόν καλὸν σύμεινον λόφον δριστον βέλτιστον κράτιστον κάλλιστον ἐπιλόγον κ.τ.λ.;

Οἱ παλαῖσι κατὰ διαφόρους τρόπους εἴτε ἐξέλασσον εἴτε ἐξέφρασσαν κατό, ὡς μανθάνομεν ἀπὸ τοῦ ἐγκεχαραγμένου γνωμικοῦ ἐν τοῖς προπυλαίσις τοῦ κατὰ τὴν Δῆλον ναοῦ, διθν καὶ Δέλμον ἢ Δητέρον ἐκλήθη ἐπίγραμψος.

Καλλιστον τὸ δικαιόσατον, λόφον διγιαίνειν.

“Ηδιστον δὲ τυχεῖν ὃν τις ἔκαστος δρά—

“Ο Ἀριστοτέλης διμως δὲν παραδέχεται τούτας τὰς διαστολὰς, λέγων ἐν τοῖς αὐτοῖς Ηθικοῖς Εὔδηκροις (A, 2). «Ο μὲν ἐν Δήλῳ παρὰ τῷ Θεῷ τὴν ἀκύτον γνώμην ἀποφηνάμενος συνέγραψεν ἐπὶ τὸ προπύλαιον τοῦ Αγ.τόφου »διελάτην, οὐχ ἐπάρχοντα πάντα τῷ αὐτῷ τὸ τε ἀγαθόν καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ ἡδὺ, ποιήσας Καλλιστον τὸ δικαιόσατον² (κ.τ.λ. ὡς διηγ.). Πρεῖς δὲ αὐτῷ μὴ συγχωρώμεν, ἢ γάρ Εὔδηκρον καλλιστον πάντων οὖσα, ηδιστόν εστιν. Καὶ ἐν τοῖς Ηθικοῖς Νικομαχείοις (A. 2.) «Ἀριστον δρός καὶ κάλλι-

1 Θεον. Γνωμικῶν σ. 225—6.

2 Τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο ἀναφέρεται καὶ ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος ἐν τῷ Γοργίᾳ καὶ ἐν τοῖς Νεμοῖς ἔτι καὶ ὑπὸ Κλείμεντος ἐν Στρωματ. Δ. σ. 483.

ποτον καὶ ἡδιστον τὸ Εὔδαιμονία καὶ οὐ διώρισται κατὰ τὸ Δηλιονόν ἐπειγράμμα κ. τ. λ. ¹».

Ταύτης εἰ δύως καὶ ἔτέρη κατασκευὴ τοῦ αὐτοῦ ἐπιγράμματος, ὅπερ ὁ Αθήνας ἐν τῷ Δειπνοφιλέτῃ (ΙΕ § 50), θέλει ὡς σκολιὸν ἀδέσποτον, ἀλλὰς δὲ ἀποδίδουσι τῷ Σιμωνίδῃ καὶ ἔτεροι τῷ Ἐπιχέρρῳ.

Τυγιανεῖν μὲν ἀριστον ἀνδρὶ θνατῷ
Δεύτερον δὲ καλὸν γενέσθαι,
Τὸ τρίτον δὲ πλουτεῖν ἀδόλως
Καὶ τὸ τέταρτον ἡβᾶν μετὰ φίλων.

Τοῦτο (αὐτόθι) Ἀλεξανδρίμης ὁ κωμικὸς ἐχεύσσεν οὕτως:

Ο τὸ σκολιὸν εὑρὼν ἔκεινον θστις ήν,
Τὸ μὲν ὑγιαίνων πρῶτον ὡς ἀριστον ήν
Ωνόμασεν ὄρθως, δεύτερον δὲ εἶναι καλὸν,
Τρίτον δὲ πλουτεῖν, τοῦθ' ὄρθς ἐμοίνετο,
Μετὰ τὴν ὑγείαν γάρ τὸ πλουτεῖν διαφέρει
Καλὸς δὲ πεινῶν, ἔστιν αἰσχρὸν θηρίον.

Συντομώτερον καὶ ἀφελέστερον ἔξεφράσθη Φιλήμων ὁ κωμικός ²:

Αἰτῶ δὲ ὑγείαν πρῶτον, εἴτε εὐπραξίαν,
Τρίτον δὲ χαίρειν, εἴτε ὄφελον μηδενί.

ια' Ἐν τούτοις τοῖς ἐπιγράμμασιν ἀπηντήσαμεν καὶ ἔτέρων λέξιν τὸ ἥδι περὶ τῆς μέχρι τοῦδε οὐδεὶς ἐγένετο λόγος. Πάθεν τοῦτο; Τὸ ἥδι καὶ ἡδοματ δωρ. ἀδέλ, ἀδοματ, ὅθεν (ἀστρένως) ἀστρένως τὸ ἥδεως, γίνεται ἀπὸ τοῦ ἔδειν τὸ ἔσθιειν λατιν. ede-te cōnscrit. adti, ἀγγλ. to eat, γερμ. zu essen. Ἐντεῦθεν ἔδακνόν (μετὰ ψιλῆς) τὸ φαγώσιμον, τὸ καλὸν πρὸς τὸ φαγεῖν καὶ ἔδακνόν (μετὰ δακείας) τὸ ἥδι τε καὶ γλυκύ. Λπὸ τοῦ ἥδεος τούτου συνδυαζόμενου μετὰ τοῦ ἐπιφρέματος εὖ (ὅπερ λατιν. ἐν συνθέσει δύως ju καὶ σανσκριτ. ju यु su) γίνονται τὰ σανσκριτ. su-adti εὐάδεσθαι (ώς ἐν Ὁμήρῳ) ἀρέσκειν καὶ τὰ λατιν. su-adeo πείθω, δηλαδὴ ἥδεσθαι τοῖς λεγομένοις ποιῶ, su-avis (οἷον su-adis) ὁ ἥδης καὶ γλυκύς. Οὐτως καὶ ἀγγλογερμανιστὶ sw-eet καὶ (ju-ess) jüss ὁ γλυκύς καὶ εὖ-ἥδης ³ ὁ ἐν τῷ 5φει τῆς Π. Γραφῆς καὶ λός εἰς βρωτί, ῥηθὲν περὶ τοῦ ἀπηγορευμένου καρποῦ ἐν τῇ Ἑδέμ.

Ταῦτα ἐδραιοῦνται καὶ ἀπὸ τῶν ἀκολούθων ἐκφράσεων τοῦ Ἀριστοτέλους ἐν τοῖς αὐτοῦ Ἡθικοῖς Νεκροφαχείοις (I. γ) ὅπου ἐνδιατρίβει περὶ τῆς ἐν γένει Ἡδονῆς. «Καὶ λέγουσι δὲ τὴν μὲν λύπην ἐνδεισιν εἶναι τοῦ κατὰ φύσιν,

1 Ἀλλὰ τί συνιστάται ἢ λεγομένη Εὐδαιμονία; Ο Βάρων κατὰ τὸν Κ. Δέγουστενον εἶχε συνάξεις διακοσίας δύδοικαντα τέσσαρας ποικιλίας δοξασιῶν καὶ ὄρισμῶν ὑπὸ τῶν Ἀρχαίων. Οποίας ἀνεξάντλητος πηγὴ θιχογνωμῶν!!!

2 Ως περὶ Λουκίανῷ ἐν τῷ αὐτῷ Ὅπερ τοῦ ἐν προσχορεύσε: πταιόματος, § 6.

3 Οὐτως ἔχουσι καὶ τὰ σανσκριτ. su-adas ὁ εὖ-ἥδης (διὰ τοῦ η) su-vidas ὁ εὖ-ειδῆς (διὰ τοῦ ει), su-manas ὁ εὖ-μενῆς su-jabas ὁ εὖ-λαβῆς κτλ.

»τὴν δὲ ἡδονὴν ἀναπλήρωσιν . . . Η δόξα δὲ αὕτη δοκεῖ γεγονέσθαι ἐκ τῶν περὶ τὴν τροφὴν λυτῶν καὶ ἡδονῶν ἐνδεῖς γάρ γιγνουμένους καὶ προλυπηθέντας ἡδεούσις τῇ ἀναπλήρωσις. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἀναπλήρωσις γίνεται μᾶλλον ἔδεσσις, ἐρχόμενη εἰς τὸ ἡδεούσις τῇ ἔδεσσι. Ἐνταῦθε δὲ Ἀριστοτέλης διὰ τοῦ λέγοντος αἰνίττεται τὸν Πλάτωνος εἰπόντας ἐν τῷ Φιλόνῳ (c. 31 βλλ. 175) διτὶ πάσας λύπη λύσις ἐστί καὶ κένωσις η δὲ ἡδονὴ πλήρωσις ὡς καὶ πολλαχοῦ τῶν τοῦ Πλάτωνος ἀπαντάσσει τὴν τοιούτην ἰδέαν. Περιττὸν ναὶ σηνιγράφω ἐνταῦθα τὰ διάφορα χαρία διτιναὶ εὐκόλως δύναται τις ἀνευρίσκειν διὰ τῶν πλατωνικῶν λεξικῶν ἐν τῇ λέξει ἡδονή. Ταῦτην λέγω καὶ περὶ τοῦ Ἀριστοτέλους ἐν τοῖς αὐτοῦ τριπλοῖς Ἡθικοῖς. Ἀμφότεροι δῆμοις ἐπειγόμενοι: ὅποι τῆς ἀνάγκης τῆς ὑπερισχύσεως τῆς ἡθικῆς ίδεας απορρίπτουσιν ἐπὶ τέλους τὴν γνώμην διτὶ τὴν ἡδονὴν ἀπλῆ πλήρωσις τῶν ἀναγκῶν ἐστί. Πρετὶς τώρα πίεν καταγινόμενα περὶ τοῦ τοῦ ἐστιν τὴν ἡδονὴν, ἀλλὰ περὶ τοῦ πόθου τὴν λέξιν αὗτην ἔλκει τὸ ἔτυμον αὐτῆς καὶ εὑρίσκουμεν διτὶ ἀπὸ τοῦ ἔδειν τὸ δεύτερον.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐνθάδε γραμματικῶς καὶ ἐτυμολογικῶς περὶ τῆς λέξεως ἡδονῆ. Περὶ δὲ τῆς τοῦ πρόγματος ίδεας ὁ βουλόμενος γινέσκεται τι τῶν ὑπὸ τῶν ἡμετέρων γραφέντων, ἐπίτω τὸν Ηρόδοτον τοῦ Κρού Γ. Μιστριώτου ἐπὶ τοῦ Γοργίου τοῦ Πλάτωνος ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν αὐτοῦ Διελόγων (Ἀθήνησις 1872) καὶ τὴν περὶ τούτου ἐπέκριτων τοῦ Κρού Θεογένους Λειβαΐδης ἐν τῷ *Κλεοῖ* τοῦ Σεπτεμβρίου 1874 διπλούς 688—692.

τοῦ Γνωστὸν διτὶ ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ γενέσει τῶν γλωσσῶν ἀπαστατεῖνται ἐνέργειαι καὶ ἡθικαὶ νόησεις ἐκλείθησαν ἀπὸ τῶν ὄλεων αἰσθήσεων, μάλιστα δὲ τῶν μᾶλλον παχυλῶν συνήθεως συγχεόμεναι μετ' αὐτῶν ἀλλ' αἱ ὄνοματίαι ἔμειναν καὶ αὔταις ἔτι καὶ ἀφοῦ μία τῆς προόδου τοῦ πολιτισμοῦ ἀνεπτύχθη τὴν λεπτοτέρας καὶ εὐγενεστέρας κατάληγμάς αὔταις.

Οὕτω λ. χ. τὸ λατιν. *gustus* γενόμενον δίδειν καὶ τὸ ἔλλην. γεύσις καὶ τὸ γερμ. *gusto* γεύρα, κατ' ὄρχας ῥηθὲν ἀπὸ τῆς ἐν τῷ στόματι καὶ τῷ λειρυγγὶ αἰσθήσεως τῆς ἔδεσσις, ἐξετάζη ἐν τοῖς νεολατινικαῖς γλώσσαις ἐπὶ τῶν τῆς ὑφάσεως καὶ ἀκριδόσεως καὶ νοήσεως τὸ δὴ λεγόμενον ἵταλ. *gusto*, γαλλ. *goût*. Οὕτω γαλλιστὶ λέγεται *gouter la paix*, *le bonheur* καὶ ἐπὶ πάσῃς κακλαισθησίαις καὶ κακλαιτεχνίαις *la musique*, *la peinture*, διπερὶ παρότοις *“Ελληνιν ἔλέγετο ἡδονήσις”* ὠσαύτοις ἀπὸ τοῦ λατιν. *sensus* ἐγένοντα τὰ γαλλ. *sensation* τὴν παχυλὴν αἰσθησίας καὶ *sentiment* τὸ τῆς ψυχῆς εὐγενεῖς αἰσθηματα. Εἰσάστι τὸ λατιν. *tactus*, γαλλ. *la tact* λεγόμενον ἐπὶ τῆς παχυλῆς ἀφῆς καὶ ἐπαφῆς, ἀπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τῆς νοητικῆς συνωνυμούν τῷ *bon goût* διπερ ἀγγλ. ἀπὸ τῆς αὐτῆς κακταγωγῆς λέγεται *taste*. Μετὰ ἐκ τούτων ἀπάντων εἰκάζουμενοι μήτι ἀπὸ τοῦ ἔτοιμου πρέπει νὰ ἐγένετο καὶ τὸ ἐσθιλὸν κατὰ δὲ συγκοπὴν *coqueterie* συγώνυμον πάσι τοῖς ἐνωτέρω ρήθεται λόγον, κακλόν, ἀγαθόν.

κ.τ.λ. ἐκ δὲ τούτου ὅρμωμένος προσήκινο μέχρι τῆς μητέρεως καὶ περὶ τοῦ γερμάν. γυνε τὸ σύγχθον καὶ ἐσθλόν.

γ/ Ἐὰν δὲν ταῦτα ἔχουσιν καλῶς, τότε ἀναπτυγμένως δυνάμεθα εἰπεῖν. ὅτι ἀπὸ τοῦ τρώγειν ὅτιν τὴν τροφὴν ἔγενετο καὶ τὴν τρυφὴν ὅπερ συνένυψον τῇ ἡδονῇ. Περὶ τούτου λατταγίνομαι πλακτότερον ἐν ἑτέρῳ καφαλαῖω ἐπιγραφούσῳ περὶ τῶν ἐδέσσεως καὶ προφῆτες σημαντικῶν. Ἀλλὰ λαλῶν περὶ τῶν ποιεύτων ἐνταῦθι ἐμνήσθην τῶν ῥηθέντων ὃπο διαφέρων περὶ τοῦ Ἐδέρος ὅπερ καὶ Ἐδέρ, ὅτι κατὰ τὸ ἔνδρακκὸν σημαίνει τρυφὴν καὶ ἡδονὴν καὶ ὅτι τὸ τελευτικὸν τοῦτο παράγεται ἐξ ἔκσινος. Τοῦτο λέγεται ὡς ἐν τις Ἑλεγεν' ὅτι τὸ Ἐδέρ παράγεται ἀπὸ τοῦ ἔδειν, σανσκρ. adti τὸ ἐσθίειν λαχθανατίνου μάκλιστας ὅπ' ὅφιν τοῦ ὅτι οὐ Θεός ἐνετείλατο τῷ Ἀδάμῳ ἀπὸ παντὸς οὗλου τοῦ ἐν τῷ Παραδείσῳ βρώσει φαγεῖ αὐτλ. Ἡπερὶ ἰσοδυναμεῖς τῷ ἀπὸ παντὸς ξύλου (καρποῦ) τοῦ ἐν τῇ Ἐδέρᾳ ἐδέσσει φαγεῖ. Ἐράτερον τοῦ ἐτέρου χιτάζειν.

"Ἔχω καὶ ἔτερον εἰπεῖν προχειρένου λόγου περὶ τῆς Ἐδέρης Παραδείσου καὶ τῶν ἐλεθίνων ἐκρείντων ποταμῶν, ἐτυμολογικῶς, ἀλλὰ ταῦτα ἐν τῷ περὶ Ὑδάτων καφαλαῖρι¹. Νῦν δὲ ἐπανέρχομαι εἰς τὰ περὶ ἐδέσσεως καὶ πληρώσεως καθὼς ἡδονῆς.

ιδ. Ἐν ταῖς νεαλατιν. γλώσσαις τῇ ἡδονῇ καλεῖται plaisir, piacere κατλ. ἀπὸ τοῦ λατιν. placere τὸ ἀρέσκειν. Τοῦτο δὲ νομίζω ὅτι ἀπὸ τοῦ ἀρ. pleo δησεν τὸ plenus impletus, telleo rempletus, compleo completus πλήρης ἐμπληκτεώς, πεπληρωμένας αὐτλ. καὶ ίδοι πάλιν εὑρισκόμεθα εἰς τὰ πληρώσεως σημαντικά. Τὸ π.λ. εἶναι τὸ κυρίως ῥέτον χαρακτηριστικὸν πέπονος ἐμπλήσεως πληρώσεως πληρωμῆς πληριμύρχες πληθύρχες πληρωμονῆς. Ἐκ τούτων τὸ πλεῖστον βεβαίως ἐν ταῖς ἀκολούθοις λέξεσιν λατιν. lactitia τῇ εὐρροσύνῃ καὶ εὐθυμίᾳ οἴον plaetitia διὰ τὴν καταθυμίαν πλήρεσσιν, laetitia τῇ ἀφθονίᾳ καὶ σπαζάλῃ, τῶν ἐδεσμάτων οἴον plantitia διὰ τὴν πλησμονὴν κύτῳ.

Απὸ τοῦ λατιν. buca τὸ στόμα γίνεται τὸ δαχ. ἐν πληθυντ. bucate τὸ ἐδώδημα καὶ φογγοτό, buk δὲ ἀλβαν. ὁ ἄρτος τὸ κατ' ἔξοχὴν ἐδώδημον. Ἐκ τούτου δακιστὶ bucarie τῇ εὐρροσύνῃ εύθυρίσ. ὡς πληρώσεως ἐκφραστικὴ κατὰ τὸ ζύδη ὄηθέντω περὶ τοῦ laetitia, ἀλλὰ καὶ ἀλβαν. bukur τὸ ωρεῖον καὶ καλὸν οἴον. (ἐσθιλόν) ἐσθλόν. Ἐντεῖθεν τῇ πόλις Bucureschi οἴον Εύθυμίου τῇ Εὐρροσύνᾳ.

"Ως ἐκ τούτων ἀπόντων εἰκάζομαι ὅτι καὶ τὸ λατιν. h-onum οἴον ὄνοι², ωσπερ ἀπὸ τοῦ κύτου καὶ τὸ h-onos-oris, περὶ τῶν ἐκτάσην ἀλλοχυν (ἐν καρ. Συναντήσεων). Εἰς τοῦτο ἐνισχύομαι καὶ ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ιταλ. bono ἐν ταῖς Αιγαίους εἰπορχίαις λέγεται ονο. Ο δὲ K. Fauriel παρ' ᾧ ἀπαντῶν τοῦτο,

1. "Ορε τὰ ἐκτάσην ὃπο τοῦ κλείνον Οἰκονόμου τῆς M. E. Ἐν τῷ αἵτοι περὶ τῆς τῶν Εδδομ. Ἐρυτινίας. T. e. 467—8 Δ. σ. 73 καὶ 583. καὶ Γεωργίου Παντεκέδου περὶ ἵπομολογ. τῶν σηματικῶν γλωσσῶν σλ. 17—19.